

BERICHTEN 71

VERENIGING VOOR

VRIJ EN VERANTWOORD

VAREN OP DE WADDEN

JANUARI 2009

BESTUUR VERENIGING WADVAARDERS

Maarten Snel	voorzitter
Jaap Bosch	secretaris
Gerd Beunk	penningmeester
Karel Helder	vice-voorzitter
Jan Asselbergs	assessor

e-mail: bestuur@wadvaarders.nl of
postbusadres secretariaat

REDACTIE

Martin Berk & Roel Luiten
e-mail: berichten@wadvaarders.nl of
postbusadres secretariaat

OPMAAK

Siebe Kuipers

SECRETARIAAT EN LEDENADMINISTRATIE

Vereniging Wadvaarders
Postbus 6139 9702 HC Groningen

Correspondentie via bovenstaande postbus of
via de website (www.wadvaarders.nl).
Indien dat problemen oplevert,
mail dan met een van de bestuursleden.

ADRESWIJZIGINGEN

Of vragen over contributie betalingen
Graag per brief

CONTRIBUTIE

minimaal € 20,00 per jaar
Postbankrekening 3991305
ten name van Wadvaarders te Groningen

INTERNET

www.wadvaarders.nl
webmaster@wadvaarders.nl Hans Fix

OMSLAGFOTO & FOTO's binnenwerk
Maarten Snel en Hans Vandersmissen
OVERNAME: van foto's en teksten – ook na
publicatie op de Wadvaarderssite – is alleen
toegestaan met bronvermelding en met toestemming
van de fotograaf of auteur.

Let op !! Per 1 januari nieuw adres
secretariaat en ledenadministratie:

Vereniging Wadvaarders
Postbus 6139
9702 HC Groningen

Wadvaarderswinkel

De postorderverkoop van polo's, t-shirts en tas-
sen is gestaakt. De resterende artikelen worden
tegen gereduceerde prijzen verkocht tijdens
Wadvaarders bijeenkomsten.

NIJEUWE VLAGGEN

Grote vlag 70x50	€ 20,-
Kleine vlag 45x35	€ 15,-

Prijs inclusief verzendkosten.
Bij verkoop tijdens vergaderingen worden
verzendkosten á € 2,50 niet berekend.

BESTELLING

Door overmaking op giro 3991305 van het juiste
bedrag onder vermelding van gewenste vlag.
Vergeet deze vermelding niet en gebruik alléén
de voorzijde van een overschrijvingsformulier.

Berichten is een uitgave van en voor leden van de Vereni-
ging Wadvaarders en verschijnt viermaal per jaar. Aan de
inhoud of het ontvangen van Berichten kunnen geen rech-
ten worden ontleend.

Redactioneel

Deze Berichten 71 is voornamelijk gewijd aan de jaarvergadering van de vereniging Wadvaarders op zaterdag 31 januari traditiegetrouw in de Maritieme Academie Harlingen, Stationsweg 5, 8861 GA Harlingen (tegenover het station Harlingen). Aanvang 10:00 uur, de koffie staat klaar vanaf 9:30 uur. De ochtend staat in het teken van hoe anderen de Wadvaarders zien, onder het motto: "Wadvaarders: verstoorders of ambassadeurs?" Dit motto is mede gekozen omdat verschillende inleiders vanuit te onderscheiden perspectieven het wadvaren gaan belichten. Op deze jaarvergadering zal Maarten Snel, als voorzitter, zijn laatste bijdrage leveren aan dit motto.

De middag is ingeruimd voor de algemene ledenvergadering, waarin bijvoorbeeld de doelstellingen voor het komende bestuursjaar worden besproken, zoals verwoord in de "Bakens 2009". In deze Berichten 71 zijn alle vergaderstukken opgenomen, zoals:

- Het programma voor de dag met de agenda van algemene ledenvergadering 2009 (zie ook de Website)
- Verslag van de algemene ledenvergadering januari 2008
- Jaarverslag van de vereniging over 2008
- Financieel verslag 2008
- Begroting 2009
- Bakens 2009

Verder zijn nog sfeerverhalen over scheepskost, het niet opkomende water en het tweede deel over waddenboten in deze Berichten opgenomen. Het heeft weer geresulteerd in een lezenswaardig Berichten. Extra attentie vragen wij u voor de aanmeldingsmogelijkheid voor Ecomare: een interessante cursus voor één dag over de natuur van het wad en de omgangscultuur met het wad. Een andere belangrijke mededeling is dat vanaf 1 januari 2009 het secretariaatsadres wordt gewijzigd in Vereniging Wadvaarders; Postbus 6139 9702 HC Groningen omdat Zodiak haar werkzaamheden voor de vereniging gaat beëindigen. Dit zal worden voortgezet door het administratiekantoor Kuipers BV Groningen. U kunt nog zich inschrijven voor de jaarvergadering in januari 2009 met de toegezonden antwoordkaart.

De komende jaarvergadering zal in het licht staan van het afscheid van Maarten. Als sterk gemotiveerde voorzitter is hij met ons geslaagde burgerinitiatief van de "Erecode" er in geslaagd het vrij en verantwoord wadvaren bij alle partijen op de kaart te zetten. Als er al ooit een Waddencanon zou worden opgesteld zal zeker de Erecode niet ontbreken. Op een afscheid past het kijken in de achteruitkijkspiegel, maar niet te lang, want het doel is om meer van onze belangen voor vrij en verantwoord wadvaren te realiseren.

RL

Van de bestuurstafel

In het najaar van 2008 vergaderde het bestuur tweemaal.

Een belangrijk agendapunt was natuurlijk de voorbereiding van de jaarvergadering. Met hulp van de werkgroep jaarvergadering komt dat ook dit jaar weer in kannen en kruiken. Het ochtenddeel van de dag wijkt enigszins af van wat we de laatste jaren gewend waren. En ook zal aandacht worden besteed aan de te organiseren enquête onder alle Wadvaarders.

Verder was het bestuur direct betrokken bij de ontwikkelingen rond de Wadwacht, ook wel genoemd: gastheerschap op het Wad. Na een uiterst moeizame start ziet het er naar uit dat dit project in 2009 van start zal gaan als pilot, waarschijnlijk op een 5-tal lokaties.

Er is een belangrijke ontwikkeling te melden op het gebied van de samenwerking: de vijf recreantenorganisaties die op het Wad actief zijn gaan hun activiteiten nog meer op elkaar afstemmen. Afgelopen jaar is gebleken dat hechte samenwerking tot betere resultaten leidt. Het gaat om het Watersportverbond, de BBZ, de ANWB, de vereniging Toerzeilers, de HISWA en de vereniging Wadvaarders; samen wel aangeduid als "W5".

In Woerden en Zwolle werden twee regionale bijeenkomsten gehouden, waarin een voorproefje werd gegeven van de cursusdag van Ecomare; elders in deze Berichten meer daarover.

De artikel 20 gebieden in 2009.

De voorstellen van LNV voor de afsluiting van gebieden op grond van artikel 20 van de natuurbeschermingswet betreffen vijf lokaties Noorderhaaks; uitbreiding van het afgesloten gebied aan de Noordzijde. In de overlegvergadering (Toeristisch Overleg Waddenzee, TOW) beargumenteerde LNV-Noord deze uitbreiding als volgt: dan is handhaving beter mogelijk. Wij vinden "handhaving" een oneigenlijk en ontoelaatbaar argument voor een afsluiting. Later wijst LNV op het belang van dit gebied voor

vogels en zeehonden.

Blauwe Balg; verlenging afgesloten periode van een groot gebied ten noorden en ten zuiden van de doorvaartroute. Op de zandplaat komen al vroeg in het jaar steltlopers de voorbereidingen treffen voor hun nageslacht. Verlenging van de afgesloten periode zal alleen voor dit gebied moeten gelden en niet (zoals LNV-Noord voorstelt) voor het hele gebied onder de vaartroute van de Blauwe Balg.

Boschplaat en Koffieboonenplaat; kleine wijzigingen aan de oostzijde.

Steenplaat; verplaatsing van zeehonden gebied, geen uitbreiding.

Doove Balg; aanpassing aan dieptelijn leidt tot enige verkleining van het gebied.

Op zichzelf lijken de voorgestelde wijzigingen niet dramatisch. Maar elk jaar bekruipt ons het gevoel dat er steeds een beetje meer artikel 20 gebieden komen, hoewel LNV-Noord dat ten stelligste ontkent. Samen met het Watersportverbond, BBZ, ANWB, Toerzeilers en HISWA (de W5) hebben wij een bezwaar ingediend tegen de plannen voor 2009 en daarbij ook gewezen op problemen met bestaande afsluitingen. De uitgebreide tekst daarvan staat op onze website. Op dit moment (20 december) is nog geen reactie van LNV bekend.

De afsluiting van het Rif als HVP.

Met ingang van 2008 werd het totale Rif afgesloten als HVP. Er zijn gereede twijfels bij de juistheid van dat besluit. Samen met de bovengenoemde andere recreantenorganisaties (de W5) doen wij een poging die afsluiting grotendeels ongedaan te maken.

Leidraad

In goed overleg met LNV-Noord is een leidraad ontwikkeld die aangeeft waarom een gebied moet worden afgesloten als artikel 20 gebied. Daarmee wordt tegemoetgekomen aan een belangrijke wens van recreantenorganisaties

om de argumentatie transparant te maken. En verder wordt in de leidraad ook beschreven hoe de procedure verloopt, op welk moment een expertgroep (met daarin een expert op voordracht van de recreantenorganisaties) een voorstel doet aan LNV, hoe belangengroepen hun aanbevelingen en suggesties kunnen doen, hoe en wanneer een formeel bezwaar kan worden ingediend. De beschreven werkwijze gaat medio 2009 in en betreft dus de plannen voor 2010.

en educatie. Wij zijn van mening dat anderen bij informatie, educatie en aanspreken een minstens zo grote rol hebben, zoals terreinbeheerders, Wadwachten (gastheren m/v) en ook de recreanten zelf.

Namens het bestuur,
Maarten Snel, voorzitter

Zeehondenforfait

In bovengenoemde leidraad staat ook beschreven dat boven een bepaald aantal (gewone) zeehonden er geen nieuwe gebiedsafsluitingen meer bij komen. Onder dat aantal (wij noemen dat het zeehondenforfait) wordt naar bevind van zaken gehandeld; zodra het forfait weer bereikt is moet het aantal afgesloten gebieden op het oude niveau liggen en daarboven niet meer stijgen. De sleutel ligt bij de hoogte van het zeehondenforfait; voorgesteld wordt daarover te spreken in de zojuist genoemde expertgroep.

Monitoring

In het kader van het Convenant Vaarrecreatie is afgesproken dat de Wadvaarders meewerken aan een monitoring, gedurende vijf van tevoren bepaalde dagen in het seizoen. Voor deze monitoring zal een protocol ontwikkeld worden dat alle waarnemers op die vijf dagen zullen gebruiken.

Het bestuur vraagt leden van onze vereniging die monitoring te willen uitvoeren; opgave bij Karel Helder .

Communicatie

Over alle aspecten die te maken hebben met het convenant vaarrecreatie zullen de vaarders op het Wad geïnformeerd worden. Het bestuur is betrokken bij het inmiddels opgestelde communicatieplan en is daarover positief. Op één punt echter zijn nog twijfels: er wordt een (te) grote rol toegedicht aan de handhavers bij informatie

Met ingang van nummer 70 interviewt Geertje Richards voor onze Berichten telkens één bestuurslid en zij vraagt wat hem bindt aan het Wad. Door de ogen van dat bestuurslid worden dan tevens enkele bestuurlijke zaken belicht. Als tweede onze voorzitter.

Naam: Maarten Snel
Leeftijd: 61 jaar
Getrouwd met: Julie-Anne
Twee zonen: Douwe (27 jr) en Jannes (26 jr)
Woonachtig te: Snakkerburen
Bestuursfunctie: voorzitter

WE HEBBEN BRUGGEN GEBOUWD, DAT IS DE GROOTSTE WINST

Wordt dit weer het bekende verhaal van een jongetje dat op z'n vierde jaar door zijn ouders in een piraatje werd gezet om zo besmet te raken met het zeilvirus? Nee dus. In huize Snel was er uitsluitend sprake van de paden op, de lanen in, door bos en hei en langs berg en dal. De woorden water en varen kwamen in het vocabulaire van vader en moeder Snel, inmiddels rond de 90, niet voor en dus moet de besmetting van Maarten ergens anders vandaan zijn gekomen. Zelf denkt hij vanuit een vorig leven, waarin hij stellig meent te weten een Japanse visser te zijn geweest. Maar dit terzijde. We houden ons nu met zijn huidige leven bezig.

"Ik ben geboren in Den Haag, maar getogen in Zwolle", vertelt Maarten in zijn huiskamer met uitzicht op de Dokkumer Ee. "Ik had een vriend met een bootje en ging altijd met hem mee. Ik vond dat geweldig en gelukkig hadden mijn ouders dat in de gaten. Ze hebben toen een Akkrumer jeugdjol voor me gekocht. Toen ik 50 werd heb ik ze nog eens verteld hoe bijzonder ik dat vond, omdat zij zelf zo helemaal niets met water hadden. Ik moest natuurlijk wel alles zelf uitvinden.

Alle vakanties ging ik naar Friesland, samen met mijn neef. Samen met hem heb ik toen later een FJ gekocht, maar de liefde voor het bootje kwam toch wel van mijn kant. We hebben nog de Sneekweek gezeild, niet met heel bijzondere resultaten, maar we bikkelden wel altijd door en zo werden we elfde (van de 50).

Daarna was er een tijd niks met water. Ik kreeg

toen meer aandacht voor muziek en theater, maar de belangstelling voor bootjes kwam terug via de zeilkampen van de NCSV, de Nederlandse Christen Studenten Vereniging. Wij organiseerden kampen voor middelbare scholieren die werden geleid door studenten. Ik zat in de leiding en we hebben toen ook een interne zeilschool opgericht. Toen heb ik pas echt goed leren zeilen, want dat leer je, als je instructeur bent, het best. In dat circuit heb ik Julie-Anne leren kennen. Later hebben we een 16m² gekocht en samen met onze twee zoons hebben we heel veel gezeild.

Later zeilden we een keer met een collega van Julie-Anne mee met een zeeschouw op de Waddenzee en die boot mochten we toen huren. Die collega had wel door dat we konden zeilen. Toen zijn we met vrienden het Wad opgegaan en zijn we ook drooggevalen. Dat is nu dik 30 jaar geleden en ik moet eerlijk zeggen dat we toen, uit onwetendheid, domme dingen hebben gedaan. Ik weet zeker dat we hebben gevliegerd. Ik gebruik dat nog wel eens als voorbeeld. Maar we waren wel meteen verkocht. We zijn met vakantie gegaan met Douwe, in zijn reiswiegje vastgebonden op de tafel. Hij was toen vijf maanden en heeft het dus met de paplepel ingegoten gekregen. Beide jongens vinden het nu allebei geweldig en genieten nu ook met volle teugen van het Wad als ze met ons meegaan. Dat was nieuw voor me trouwens. We

lagen deze vakantie bij het Simonszand terwijl we eigenlijk buitenom Schiermonnikoog zouden varen. De schoonheid van het Wad ontroerde mij en ik zei tegen mijn jongste zoon, snap je nu waarom ik dit zo mooi vind? Waarop Jannes zei: "Maar jij bent niet de enige hoor, ik vind dit ook prachtig." Dat was een mooi moment. Dan geef je dus toch iets door."

Terug naar de chronologische volgorde in het levensverhaal van Maarten Snel. Jaarlijks werd een schip gehuurd waarmee het Wad werd bevaren. Alle soorten en maten passeerden de revue zodat Maarten en Julie-Anne uiteindelijk precies wisten wat voor hen het meest ideale waddenschip zou worden. Het werd een schokker, de Ielgoes hetgeen de Friese benaming voor Aalscholver is. De Vereniging Wadvaarders was toen nog niet in beeld.

"Tot we een keer naar Greetsiel gingen en daar iemand op de kant stond om ons lijntje aan te pakken," aldus Maarten. "Die man zei het lijntje alleen aan te pakken als we lid werden van de Vereniging Wadvaarders en zo is het dus gekomen. Dat was Eiso Vos, een van de vorige penningmeesters. We zijn daarna naar de jaarvergadering in Noordpolderzijl geweest en tijdens het tienjarig bestaan (januari 2000) op Schiermonnikoog hebben ze mij gevraagd lid te worden van het bestuur. Ik ben het jaar daarop in Kijkduin benoemd tot penningmeester. Ik stelde mij ten doel meer mensen actief bij de club te betrekken. Dat was in 2001. In 2002 ben ik voorzitter geworden.

Er was toen nog altijd sprake van de 200-meter-regel voor droogvallen, met de zogeheten excessenregeling, een heel vaag gebeuren. Je mocht alleen binnen 200 meter van de vaargeul droogvallen maar daarbuiten mocht ook, mits er geen sprake was van excessen. Rond 2001-2002 werden er plotseling hele merkwaardige bekeuringen gegeven. De merkwaardigste was die aan een charterschipper die op het strandje bij Harlingen was drooggevalle en bekeurd

werd omdat hij buiten de 200 meter lag; maar de badgasten wandelden om zijn schip heen, dus er was geen sprake van verstoring van de natuur. Die schipper heeft het toen laten voorkomen en is door de rechter schuldig bevonden zonder boete. Het bleek gewoon dat de regels niet klopten en toen hebben we gezegd dat het tijd werd om goede afspraken te gaan maken. Het liefst dat je overal droog mag vallen behalve in de artikel 20 gebieden, mits je je verantwoord gedraagt. Daar is de Erecode uit voortgekomen. Die Erecode is eigenlijk hier in huis geboren. Met tien Wadvaarders hebben we (najaar 2001) een beleidsgroep gevormd. Je kunt wel van die 200 meter regeling afwillen, maar hoe? Daarna hebben we met de stuurgroep Waddenprovincies overlegd en gesprekken gevoerd met alle partners: de politie, de Waddenvereniging, de Bruine vloot, het ministerie van LNV en vele anderen. Tijdens een vergadering met het LNV zijn zij uiteindelijk akkoord gegaan met een experiment met de Erecode voor de periode van vier jaar. Dat was een mooi moment. Inmiddels is het zo dat andere partners zeggen dat het echt niet alleen maar de Erecode van de Wadvaarders is. Dat vind ik dus prima, dan blijkt het breed te worden gesteund."

Toch was er sprake van een smetje. De deelnemende partijen waren vergeten Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten bij het overleg te betrekken. Met alle gevolgen van dien: zij werden onze gezworen vijanden, in het eerste jaar van de proef. Gelukkig is het begrip in de loop van de vier jaar toegenomen en dat is bovendien wederzijds. "Wij snappen nu meer van de kwetsbaarheid. En de terreinbeheerders stellen zich nu veel meer als gastheer op. Ze zien ook dat ze gebruik kunnen maken van onze kennis, ze weten ons te vinden.

Als ik terugkijk op die zeven jaar dan is het afschaffen van de 200 meter regel en de coalitie met de terreinbeheerders de grote winst. De

proef met de Erecode is positief geëvalueerd en alles is nu vastgelegd in het Convenant Vaarrecreatie, dus dat is helemaal goed.”

Na zeven intensieve jaren treedt Maarten tijdens komende jaarvergadering af als voorzitter van de Vereniging Wadvaarders. Niet helemaal volgens schema, maar vooral het gedoe met LNV in de eerste maanden van 2008 brak hem op. “Het is mooi geweest. Ik heb veel warme reacties ontvangen na het aankondigen van mijn vertrek en dat doet me echt goed. Ik blijf nog wel actief in de zin dat ik me met de Berichten ga bezighouden, maar dat is bij de laatste jaren vergeleken een kleine taak. Het heeft me minimaal altijd een dag in de week gekost. Maar het was een mooie tijd en dat we met alle instanties uiteindelijk tot een vergelijk zijn gekomen, dat beschouw ik als de winst van al die jaren”.

Tenslotte is nu dus voor Maarten en Julie-Anne de tijd aangebroken om heerlijk te gaan genieten van het wadvaren zonder bestuurlijke rompslomp. Ze doen dit niet langer met de schokker, maar met een gloednieuwe Wanderer 34. Ze zijn helemaal verliefd op dit nieuwe schip.

“Met de schokker heb je toch wel zwaar werk, we zochten iets met meer bedieningsgemak. We hebben altijd geroepen dat we later een OVNI zouden kopen, gewoon omdat we dachten dat er geen alternatief was. Maar dat is er dus wel. Met dit mooie en stoere schip wordt ons vaargebied ook groter, maar dat is niet het eerste uitgangspunt. We zullen toch vooral weer veel op het oostelijk Wad te vinden zijn, dat is voor ons het mooiste wat er is.”

Geertje Richards

Dagprogramma voor de Jaarvergadering van de Vereniging Wadvaarders op zaterdag 31 januari 2009 te Harlingen (Maritieme Academie)

- Het dagthema: Wadvaarders: verstoorders of ambassadeurs?
- Dagprogramma
09.30 – 10.00 uur Ontvangst, inschrijving en koffie
- 10.00 – 10.15 uur Opening door de voorzitter
- 10.15 – 11.15 uur De toekomstige positie van de Wadvaarders zal vanuit verschillende invalshoeken belicht worden door:
- Hidde van Kersen, directeur Waddenvereniging
- Albert Jan Zijlstra, programmamanager Vaarconvenant
- Lutz Jacobi, lid van de 2^e Kamer
- Maarten Snel, scheidend voorzitter Wadvaarders
- 11.15 – 11.30 uur Plenaire discussie onder leiding van Jan Asselbergs
- 11.30 – 12.30 uur Workshops over verschillende onderwerpen of gezellig loungen met wadvrienden
- 12.30 – 14.00 uur Lunch – twee groepen na elkaar
- 14.00 – 16.00 uur Algemene Ledenvergadering
1. Opening
  2. Mededelingen
  3. Ingekomen stukken
    - 3.1 eerder binnengekomen: - Jaarvergadering 2009
    - 3.2 recent binnengekomen
  4. Verslag van de algemene ledenvergadering dd. 26 januari 2008 (bijlage 1)
  5. Uitreiking Wadvaarderstrofee
  6. Uitreiking Wadvaarders plaquettes
  7. Financieel verslag en de balans over 2008, verslag kascommissie (bijlage 2)
Gelieve vragen over het financieel verslag zo veel mogelijk schriftelijk en vooraf te stellen.
  8. Benoeming nieuw lid voor de kascommissie
  9. Jaarverslag 2008 (bijlage 3)
  10. Bakens 2009; koers en doelen bestuur komend jaar; Enquête (bijlage 4 en 5)
  11. Begroting 2009 (bijlage 2)
  12. Aftreden en benoeming bestuursleden
(vgl. Rooster van Aftreden Ghb, 28 nov. '07)

aftredend	Maarten Snel
statutair aftredend	Gerd Beunk herkiesbaar
voordracht bestuur	Jan Asselbergs als voorzitter
voordracht bestuur	Ciska van Geer als assessor
voordracht bestuur	Felix Arons als assessor
  13. Rondvraag
  14. Sluiting
- 16.00 – 17.30 uur Napraten met een hapje en een drankje

Bestuursstukken, bijlagen, dagprogramma, jeugdprogramma en organisatorische informatie tevens te raadplegen op www.wadvaarder.nl onder het kopje jaarvergadering 2009 na 10 januari 2009.

Schriftelijke aanmelding voor het dagprogramma tot 12 januari 2009 naar het Secretariaat.

Bijlage 1

Concept-Verslag van de algemene ledenvergadering van de vereniging Wadvaarders,

Gehouden op 26 januari 2008 in de Maritieme Academie te Harlingen.

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen, waarbij speciaal genoemd de genodigden, hartelijk welkom op deze 18^e Jaarvergadering van de vereniging Wadvaarders.

Er zijn geen mededelingen

INGEKOMEN STUKKEN

De voorzitter verwijst naar twee ingekomen stukken, opgenomen in Berichten 68. Els Knol-Licht verzoekt ondermeer langere vergadertijd, alsmede aandacht voor communicatie en statutaire punten, die later aan de orde komen; aan haar verzoek wordt tegemoet gekomen.

Wim Geradts stelt ondermeer een radicale koerswijziging van de vereniging voor, waaraan reeds aandacht is besteed tijdens de forumdiscussie onder leiding van Frits Wester, voorafgaand aan het formele gedeelte. Ook bij het agendapunt Koersnotitie kan zijn zienswijze aan de orde komen.

VERSLAG VAN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING VAN 27 JANUARI 2007

Na enige discussie over 'communicatiebeleid' bij het agendapunt Jaarverslag 2006, wordt besloten de opgenomen zin 'Het voorstel van Wim Geradts vindt verder geen medestanders' te schrappen.

Desgevraagd over het nieuwe vastgestelde logo antwoordt de voorzitter dat het bestuur inmiddels heeft besloten de 'nostalgische vlag' weer bij te laten aanmaken indien de voorraad voldoende is geslonken. Zeker zolang er voorraad is zal het nieuwe logo worden gebruikt voor briefpapier en folders, ook om de kosten in de hand te houden. Hij zegt toe de kwestie van het logo vroegtijdig in een volgende ledenvergadering aan de orde te stellen.

Het verslag zal in de toekomst als 'concept-verslag' worden aangeboden.

Els Knol-Licht stelt dat in het verslag wordt geschreven over 'Communicatiebeleid', hoewel er toch slechts sprake was van een 'startnota'. De voorzitter beaamt dit en geeft aan dat hij zich op dat moment kennelijk heeft vergist.

Na nog enige discussie over kennelijk door de vergadering minder relevant geachte punten wordt dit agendapunt besloten en het verslag met inachtneming van de wijziging goedgekeurd en vastgesteld.

UITREIKING WADVAARDERSTROFEE

Stichting WAD (voorheen Wilde Kokkels), onder leiding van Lenze Hofstee heeft de trofee in 2007 in ontvangst genomen. Lenze geeft in een korte toespraak aan de trofee als een steun in de rug te hebben ervaren, vooral ook omdat stichting WAD de eerste natuurorganisatie is die deze trofee van de Wadvaarders ontvangt. Lenze benadrukt dat natuur en recreatie heel goed samen kunnen gaan en onze vereniging daar heel goed werk in doet. De trofee is heel toepasselijk aangevuld met een grote kokkel uit Mauritië om de eeuwigheid te symboliseren van de twee Wadden en de trekvogels.

De trofee wordt dit jaar uitgereikt aan Geert Meeuwissen, die het binnen een jaar voor elkaar heeft gekregen het Convenant Vaarrecreatie rond te krijgen. Geert werkt als beleidsmedewerker bij de Provincie Noord Holland, afdeling Recreatie en Toerisme.

UITREIKING WADVAARDERS PLAQUETTE

De plaquette wordt dit jaar uitgereikt aan Wadvaarders-lid Arjen Mintjes, directeur van de Maritieme Academie van Harlingen. De Wadvaarders organiseren nu alweer voor de vijfde achtereenvolgende keer de jaarvergadering in de Maritieme Academie. De goede sfeer en gastvrijheid wordt zo positief ervaren dat alle medewerkers van de academie een plaquette verdienen. Directeur Arjan Mintjes ontvangt zeer trots de plaquette en zal er zorg voor dragen dat er een mooie plek voor komt.

FINANCIEEL VERSLAG EN DE BALANS OVER 2007 (BIJLAGE 2)

De penningmeester geeft kort een toelichting op het financieel verslag en verwijst naar de schriftelijke toelichting, beide opgenomen in Berichten 68. Er is een gecorrigeerd verslag beschikbaar waar een verschil van één Euro, als gevolg van een afronding, is uitgehaald. Zodiak, het bedrijf dat ondermeer de Wadvaarders' boekhouding verzorgt, heeft als gevolg van personele problemen, de boekhouding niet gevoerd zoals statutair had moeten. Daardoor zijn enkele gegevens onzuiver weergegeven, hoewel uiteindelijk het resultaat, zowel wat de begroting als de eindafrekening betreft, op orde is. Het boekjaar is op 31 november 2007 gesloten. Over een aantal punten heeft Els Knol-Licht vragen en opmerkingen, waarop wordt besloten eerst de Kascommissie aan het woord te laten.

Namens de Kascommissie doet Fook Blank verslag. Een aantal opmerkingen van de Kascommissie heeft de penningmeester reeds in de toelichting opgenomen.

De Kascommissie zal begin dit jaar voorstellen presenteren om de taakomschrijving van deze commissie duidelijk af te bakenen. Daarbij is zij van mening dat niet de Kascommissie, maar de Ledenvergadering expliciet het verenigingsbeleid toetst en de doelmatigheid van de verschillende uitgaven beoordeelt, een en ander zoals ook in de statuten is vermeld.

Een aantal aanbevelingen wil de Kascommissie in het lopende boekjaar gerealiseerd zien:

- 1 Leg de afspraken over het declareren duidelijk vast en ontwikkel een standaard declaratieformulier
- 2 Maak een overzicht wie in de komende periode mag declareren; incidenteel declareren kan pas na verkregen toestemming
- 3 Bij het muteren van bedragen hoger dan 1500,- dient het tweehandtekeningen-systeem te worden gehanteerd
- 4 Het is zinvol na te gaan, wellicht door een tijdelijke commissie vanuit de Kascommissie, eventueel aangevuld met professionele hulp, of de huidige wijze van boekhouden nog wel aansluit op de huidige verenigingssituatie
- 5 Kwartaalrapportages dienen consequent en op tijd worden aangeleverd.

Leden van de Kascommissie beantwoorden nog enkele vragen en opmerkingen over het verslag en het bestuur geeft desgevraagd aan dat bewust wordt gekozen voor het zo laag mogelijk houden van de kosten en bijdragen van de leden voor de Jaarvergadering.

Het bestuur neemt de opmerkingen en aanbevelingen van de Kascommissie in dank over.

Na nog enige discussie over de wijze van verslaglegging en zaken die ook in de toelichting zijn terug te vinden, stelt de Kascommissie voor de penningmeester en daarmee het bestuur decharge te verlenen, hetgeen bij acclamatie wordt aanvaard.

Fook Blank is statutair aftredend uit de Kascommissie. De voorzitter vraagt wie zich beschikbaar stelt, waarop zich drie leden melden, te weten Els Knol-Licht, Eilard Jacobs en Carla Hogeweg. De

voorzitter laat hierover schriftelijk stemmen, waarbij gebruik gemaakt kan worden van de vooraf uitgegeven stemkaarten. De leden worden verzocht één naam op de stemkaart te schrijven en de kaart af te geven aan het stembureau, dat desgevraagd wordt gevormd in de persoon van Frits Bausch.

(Na de vergadering zijn de stemmen geteld en gaven als uitslag: Carla Hogeweg 53 stemmen, Eilard Jacobs 36 stemmen, Els Knol-Licht 15 stemmen (twee ongeldige stemmen), waarmede de nieuwe Kascommissie bestaat uit Frits Bausch (oudste lid) en Carla Hogeweg.)

JAARVERSLAG 2007

De voorzitter stelt het Jaarverslag 2007, het verslag van de werkzaamheden van de vereniging, aan de orde, ook opgenomen in Berichten 68. Vooral Els Knol-Licht en Loet Smit hebben veel vragen en opmerkingen. Naast een aantal tekstuele zaken komt in de uitgebreide discussie ondermeer aan de orde:

- 1 In de loop van het verslagjaar was de problematiek van de 'beheer- en ontwikkelplannen' nog maar nauwelijks voor Wadvaarders aan de orde en er is dan ook geen aandacht aan besteed in het Jaarverslag. Er is uiteraard wel wat van te zeggen of over te schrijven.
- 2 In het ochtenddeel van de vorige Jaarvergadering is aandacht besteed aan de 'ogen- en orenfunctie' op het Wad, maar, zoals beschreven, heeft dat niet tot concrete plannen geleid.
- 3 In komende verslagen zullen geen afkortingen worden gebruikt, dan wel eventueel nader worden verklaard.
- 4 Verschillende voorgestelde correcties waren te voorkomen door het verslag eerder toe te zenden, dat als actiepunt wordt genoteerd
- 5 Mevrouw Rensen geeft aan het niet eens te zijn met de formulering over haar terugtreden als eindredacteur. Zij heeft ook schriftelijk kenbaar gemaakt dat de gang van zaken anders was en haar medewerking aan Berichten slechts had opgeschort. Na enige discussie gaat de vergadering akkoord met de tekstwijziging: Tijdens de voorbereiding van Berichten 67 bleken er vier artikelen te zijn waarvan twee redactieleden beoordeelden er geen verantwoording voor te kunnen nemen. Nadat het bestuur kennis had genomen van de inhoud van deze artikelen ...etc.
- 6 In het verslagjaar was er inderdaad commotie over een overigens verkeerd en uit zijn verband gerukt citaat in de pers inzake boetes bij het overtreden van de Erecode. Het bestuur meent dat dit gedoe er nauwelijks toe doet en geen plek verdient in het Jaarverslag van de Wadvaarders. Het beleid van Wadvaarders op het punt van beboeten is overigens duidelijk en nadrukkelijk bij de handhavers bekend gemaakt: Wij, Wadvaarders, nemen ons werk van informeren, voorlichten en aanspreken uiterst serieus. Wij vragen van de handhavers dat zij hun aandeel dan ook serieus nemen. In dat kader adviseren wij de handhavers met hogere boetes te gaan werken, want notoire verstoorders lachen om een boete van €25,=. En verder vinden wij het geheel verantwoord dat flagrante overtreders gemeld worden bij de betreffende instantie. Het schilderen van een groot beroepsschip na droogvallen op een plaat, hoort wat ons betreft tot die categorie.

Kennelijk vooral naar aanleiding van de discussie over het laatste onderwerp stelt Karen Huitenga er moeite mee te hebben dat tijdens deze vergadering er meerdere keren 'op de man wordt gespeeld', met name op de voorzitter. Ook komt dat voor op het Forum van de website. Zij geeft aan volstrekt geen moeite te hebben dat er kritiek wordt geuit, maar stelt dat dit als volwassenen onder elkaar, op gepaste wijze dient te geschieden. Vooral de kritiek op de persoon Maarten Snel, voorzitter, is volgens haar niet terecht. Maarten heeft juist bijzonder veel werk verricht om ons doel, 'vrij en verantwoord varen op het Wad' te bereiken. Er worden ook beledigingen geuit op het Forum die niet terecht zijn en het is goed dat het bestuur daar niet op reageert.

Haar betoeg wordt met applaus ontvangen en de voorzitter bedankt voor deze ondersteuning.

Op verzoek van de vergadering stelt de voorzitter vervolgens dat het Jaarverslag kennelijk voldoende en afdoende aan de orde is geweest en, met in achtneming van de gestelde op- en aanmerkingen, wordt dit goedgekeurd en vastgesteld.

KOERSNOTITIE

De voorzitter stelt de Koersnotitie aan de orde, als opgenomen in Berichten 68, met als ondertitel: Vrij en Verantwoord; overleg of actie.

Voorafgaand aan de formele vergadering vond een forumdiscussie plaats, onder leiding van Frits Wester, die naar aanleiding van de dreigende afsluiting van veertien populaire droogvalplekken de werktitel meekreeg: De tijd van praten voorbij?

De voorzitter geeft de stand van zaken weer van het moment, inzake de gesprekken met LNV-Noord (het regionale ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit). Aanvankelijk werden veertien gebieden aangewezen voor afsluiting op grond van de Natuurbeschermingswet. Na nogal heftige besprekingen is echter een oplossing gevonden die volgens de voorzitter te verdedigen is, maar de wijze waarop is bepaald bedenkelijk. Bovendien zijn er op dit moment weer problemen met dat zelfde LNV om de gemaakte afspraken op dezelfde wijze in de verschillende kaarten vast te leggen. De gemaakte afspraken liggen schriftelijk vast en inmiddels verspreid via de Wadvaarders-website. De voorzitter geeft aan dat Wadvaarders er alles aan zullen doen om LNV aan hun woord te laten houden.

De voorzitter verwoordt nog eens de belangrijkste eindconclusie van de forumdiscussie, voorafgaand aan deze formele ledenvergadering: Wadvaarders, blijf vooral wèl in gesprek zolang de afspraken over en weer nageleefd worden. Deze conclusie wordt in stemming gebracht (waartoe bij de aanvang van de dag stemkaarten zijn uitgereikt), met als uitslag: circa 80 vóór, 16 tegen. De heer Van der Veen van LNV-Noord stelde tijdens het Koersdebat onder leiding van Frits Wester, zij het pas bepaald na aandrang uit de vergadering, dat LNV zich aan de gemaakte afspraken met de gebruikers, dus ook met Wadvaarders, zal houden.

In de discussie over dit agendapunt Koersnotitie voeren vanuit de vergadering met name Els Knol, Loet Smit en Pieter van Kuppenveld het woord en komt ondermeer aan de orde:

- 1 De eerder door Wadvaarders opgezette acties hebben deels succes gehad, deels ook niet of nauwelijks. Een belangrijk meetpunt is vooral of ‘de politiek’ zich aangesproken voelt, sterker nog, of zij er beducht voor is.
- 2 ‘Ongehoorzaam’ gedrag maakt je tot een club waar je maar beter niet mee kunt praten; omgekeerd –ook volgens de ervaring van Natuurmonumenten- structureel meepraten, zoals het ontwikkelen van de Ercode, scheidt vertrouwen, gezag en uitstraling.
- 3 Het is van belang voor Wadvaarders, tezamen met de andere recreatieve gebruikers van het Wad, te streven naar het beëindigen van het als maar verder beperken door overheden van vaar-, droogval- en ankerplekken als gevolg van het uitbreiden van het zeehondenbestand. Indertijd is eens vastgelegd dat niet meer dan tien procent van het Waddengebied als ‘artikel 20-gebied’ zou mogen worden vastgesteld.
- 4 De succesvolle proef met de Ercode en de ondertekening onlangs van het Convenant Vaarrecreatie vormen een goede basis voor het duurzaam recreatief medegebruik.
- 5 In dit beeld past overleg over een flexibel beleid met betrekking tot de afgesloten gebieden, vooral inzake zeehonden. Als het goed gaat met het zeehondenbestand kunnen eerder afgesloten gebieden weer worden vrijgegeven; bij problemen kunnen omgekeerd andere, op dat moment noodzakelijke maatregelen worden genomen.

De voorzitter vraagt de vergadering of de Koersnotitie, met in achtneming van de op- en

aanmerkingen, voldoende en afdoende is besproken, hetgeen in stemming wordt gebracht met als uitslag: circa 80 vóór en 16 tegen.

COMMUNICATIE, ADVIES VAN DE WERKGROEP EN COMMUNICATIEBELEID 2008

De voorzitter verwijst naar de betreffende vergaderstukken ‘Notities over communicatie’ en de notitie ‘Communicatiebeleid’, opgenomen in Berichten 68 en vraagt de vergadering een oordeel te geven. Uit de discussie, door met name de leden Els Knol-Licht en Loet Smit gevoerd, komt ondermeer het volgende aan de orde:

Met de bovenvermelde notities is nadrukkelijk bedoeld aan te geven dat het bestuur eindverantwoordelijk is voor de inhoud van zowel Berichten als de Wadvaarders-website. De vergadering is het daarmee eens, na de stemming met als uitslag: vóór circa 80, 16 tegen. De rubriek Forum op Wadvaarders-website valt buiten de verantwoordelijkheid van het bestuur. Dit ‘forum’ is bedoeld om leden onderling met elkaar van gedachten te laten wisselen.

Er is discussie of de rubriek Forum ook toegankelijk zou moeten zijn voor niet-leden. Ook is er de uitdrukkelijke wens tenminste een deel van Forum, vooral voor interne verenigingszaken, voor niet-leden af te sluiten. Een ‘moderator’ zou hier van goede diensten kunnen zijn, danwel dat een gebruikers/wachtwoord wordt ingevoerd. Het bestuur neemt deze gedachten over en zal hierover in een later stadium nadere toelichting geven

De verschillende afspraken zouden kunnen worden verwerkt in een ‘redactiestatuut’.

De vergadering vraagt spoedig op de hoogte te worden gesteld van de uiteindelijke aanpassingen van het Communicatiebeleid.

De voorzitter vraagt de vergadering of het Communicatiebeleid, met in achtneming van de op- en aanmerkingen, voldoende en afdoende is besproken, hetgeen in stemming wordt gebracht met als uitslag: circa 80 voor, 16 tegen.

BEGROTING 2008

De voorzitter stelt de Begroting 2008 aan de orde, zoals opgenomen in Berichten 68. De begroting is opgemaakt voor de periode 1 december jongstleden tot 1 december 2008. Er zijn geen opmerkingen, zodat de Begroting 2008 wordt goedgekeurd en vastgesteld.

BESTUURSSAMENSTELLING

De voorzitter verwijst naar de betreffende toelichting, vermeld als ‘Rooster van aftreden’, opgenomen in Berichten 68. Hij maakt bekend dat de in de agenda opgenomen bestuursvoordracht van Gijs Lamsvelt helaas onlangs is komen te vervallen. Toen dit bekend werd heeft Gerd Beunk zich beschikbaar gesteld, zij het voor de periode van één jaar.

Het bestuursvoorstel voor de komende bestuursperiode is dientengevolge als volgt:

Maarten Snel	statutair aftredend en herkiesbaar
Maike Richards	statutair aftredend
Evert Jan de Kluizenaar	statutair aftredend
Hans Detmers	aftredend
Jaap Bosch	voordracht bestuur
Jan Asselbergs	voordracht bestuur
Karel Helder	niet aftredend
Gerd Beunk	voordracht bestuur

Er zijn geen verdere kandidaten voor het bestuur voorgedragen.

Er volgt discussie, waarbij met name Els Knol-Licht een aantal punten ter sprake brengt, waaronder of het al dan niet mogelijk is dat er drie bestuursleden tegelijk aftreden en of er sprake is van overschrijding van het aantal toegestane termijnen van herbenoeming. Het een en ander heeft ook te maken met artikel 12, lid 3 van de Statuten, die op verschillende manier kan worden uitgelegd, in ieder geval niet duidelijk genoeg is voor eenduidige interpretatie.

Daarbij komt dat een aantal jaren geleden er van uit is gegaan dat bestuursleden voor een periode van vier jaar werden benoemd, in plaats van drie jaar zoals dat statutair is vastgelegd. In 2005 is deze ommissie overigens hersteld, wat indertijd ook in de Ledenvergadering aan de orde is gesteld.

Ook is er juridisch advies gevraagd inzake de eventuele herbenoeming van de voorzitter, zodat het bestuursvoorstel nu inhoudt dat de voorzitter in principe kan aanblijven tot 2010.

De voorzitter legt het bestuursvoorstel inzake de bestuurssamenstelling aan de vergadering voor, met als vraag of de kwestie voldoende en afdoende is besproken en men kan instemmen met het voorgestelde rooster van aftreden, hetgeen een stemmingsuitslag oplevert van circa 80 vóór en 16 tegen. Daarmede is het voorstel aangenomen. De bestuurswisselingen vinden daarop bij acclamatie plaats.

De voorzitter heet de nieuwe bestuursleden welkom en bedankt de aftredende leden, teweten Maaïke Richards, Evert Jan de Kluizenaar en Hans Detmers voor hun inzet voor Wadvaarders. Ook wordt Karin Broer bedankt voor haar inzet voor Berichten en Frank Nieuwenhuizen voor zijn vele werkzaamheden voor de Wadvaarders-website. De voorzitter zegt het op prijs te stellen desgewenst nog met Rian Rensen te spreken over haar beëindiging, dan wel opschorting van haar eindredacteurschap van Berichten.

RONDVRAAG

- 1 Martin Loos geeft aan dat we niet raar moeten kijken als we straks allemaal groene lichten op het Wad zien. Dit om trekvogels te beschermen, die minder fataal reageren op dit soort licht
- 2 Frits Bausch geeft aan een wat merkwaardig gevoel over te houden van de formele Jaarvergadering. Hij spreekt de hoop uit dat de vergadering in de toekomst zich meer bezig houdt met wat ons bindt in plaats van wat ons scheidt. Immers, het bestuur handelt over het algemeen goed, extern zijn het kampioenen, intern kunnen er wellicht wat dingen verbeterd worden
- 3 Hans Fix geeft aan dat de schepenlijst op de website staat die je met een gebruikersnaam en password kunt inkijken. Wie deze gegevens niet meer heeft kan het opvragen via de Website. Verder zijn er nog kalenders over.
- 4 Pieter van Kuppenveld geeft aan dat de Duitse Watersportpers zeer geïnteresseerd is in de Erecode en het Convenant Vaarrecreatie. Hij verwacht dat daaruit nog wel meer publicaties zullen komen.
- 5 Vanuit de vergadering wordt aangegeven dat het spijtig is dat de statuten en de bestuurssamenstelling zo nadrukkelijk ter discussie zijn gesteld, op zodanige wijze die niet zo gebruikelijk is voor Wadvaarders.
- 6 Het geopperde idee om een besluitenlijst te maken, te voegen bij het verslag, wordt door het bestuur overgenomen

De voorzitter bedankt vervolgens een ieder voor inbreng en aanwezigheid en sluit vervolgens de vergadering.

2 april 2008.

Bijlage 2

Financieel verslag en balans 2008

Begroting 2009

	Werkelijk '07	begroot '08	werkelijk '08	begroot '09
<i>Opbrengsten</i>				
Verkoop kleine vlaggen	1269	1200	982	1200
Verkoop grote vlaggen	20	100	150	150
Verkoop T-shirts, polo's	479	200	10	-
Contributie verenigingen	350	500	100	250
Contr. Verenigingen vorig jr	-	350	150	100
Contributie voorgaande jaren	420	400	40	200
Contributie	24340	25000	24405	24500
Giften	2348	2000	1807	2000
Inkomsten jaarvergadering	2395	2400	2260	2300
Ontvangen rente	844	850	898	900
Overige opbrengsten	-	-	170	-
Totale opbrengsten	32465	33000	30972	31600
<i>Verenigingskosten</i>				
Kosten Jaarvergadering	3630	4500	4202	4800
Kosten bestuur	4973	5000	5470	5500
Drukkosten Berichten	4100	6200	3046	3500
Werkgr.voorlichting	5842	1000	374	-
Kosten acties	778	500	360	-
Kosten website	568	1000	463	500
Abonnementen	633	650	537	350
Bijdrage Ned. Platf. Waterrecre.	786	800	777	800
Administratiekosten	3591	4200	4193	7750
Vernieuwing huisstijl	-	3000	4998	-
Regionale bijeenkomsten	-	1500	-	1500
Portikosten	1170	3000	5582	3000
Bankkosten	144	150	207	100
Wadvaarders' flyers/folders	2834	-	-	1000
Kosten promotie	480	1000	201	1800
Overige kosten	174	500	75	-
Wadvaarders enquête 2009	-	-	-	p.m.
Totale kosten	29703	33000	30485	30600
Resultaten	2762		487	

	Werkelijk '07	werkelijk '08
Vorzieningen		
Reserve	26493	28450
'Juridisch fonds'	9921	9921
Totaal	36414	38371

BALANS *

	2007		2008	
	DEBET	CREDIT	DEBET	CREDIT
Reserve		26493		28450
Juridisch fonds		9921		9921
Kas			20	
Giro rekening	2877		1338	
'rentemeer rekening'	35705		37103	
te innen contributie	815		2320	
vooritontv. Contr.		70		20
voorraad vlaggen, etc.		p.m.		p.m.
vraagposten	150			

* door technische beperkingen bij de huidige boekhoudkundige dienstverlener wijkt de tijdsperiode van de balans af van het boekjaar, namelijk van 1 januari tot en met november.

TOELICHTING

Om een beter inzicht te krijgen over de financiële gang van zaken is de rapportage in drie kolommen weergegeven: de werkelijke resultaten over het boekjaar 2007 en de begroting en werkelijke resultaten over het huidige boekjaar 2008. De vierde kolom betreft de apart geagendeerde 'begroting 2009'.

Het boekjaar van de vereniging loopt van december tot december. Door technische beperkingen van de huidige boekhoudkundige dienstverlener bestrijkt de balans de periode van 1 januari tot 1 december. Deze complicatie bevordert niet het gemakkelijk verkrijgen van het juiste inzicht. Met het nieuwe administratiekantoor zijn daartoe betere afspraken gemaakt.

Bovendien zijn bij de huidige wijze van werken de ledenadministratie en de boekhouding fysiek

gescheiden. Met ingang van 1 januari 2009 wordt dit geoptimaliseerd.

De teruggang van de contributie over dit boekjaar is vooral te danken aan de afschrijving van een bedrag van € 755 achterstallige contributie. Helaas moet worden vastgesteld dat Wadvaarders, althans in algemene zin, weinig discipline tonen inzake contributiebetaling. Aan het eind van het boekjaar is doorgaans nog tien procent van de te innen bijdragen niet voldaan. Het bestuur heeft inmiddels daartoe een gedragslijn vastgesteld (contributienota wordt verstuurd in april; eventuele herinnering komt in oktober; indien niet betaald in januari volgt uitschrijving in februari/maart).

De drukkosten voor Berichten zijn achtergebleven bij de begroting omdat één uitgave is komen te vervallen en één uitgave kleiner uitviel.

De portiekosten zijn hoger uitgekomen dan begroot, grotendeels in verband met een door een aantal leden geëiste extra mailing, voorafgaand aan de jaarvergadering 2008, alsmede doordat in december 2007 de rekening nog moest worden betaald van de aankondiging van de Jaarvergadering.

Promotiekosten zijn achtergebleven omdat essentiële adresgegevens voor de herdruk van de Wadvaarderfolder nog niet bekend waren.

TOELICHTING OP DE BEGROTING

De begroting voor het komende jaar is aangegeven in de vierde kolom.

Drie posten zijn vermeldenswaardig verhoogd:

- de administratiekosten, in verband met het overgaan naar een ander bureau
- de post 'promotie', in verband met het tegemoet komen in de kosten voor het volgen van een informatiedag bij Ecomare voor leden, voortvloeiend uit het Convenant Vaarrecreatie
- de post 'flyers/folders', om de Wadvaarderfolder opnieuw uit te kunnen brengen

In de vergadering zal nader worden ingegaan op de 'Wadvaardersenquête', waarvoor de eerste contacten zijn gelegd. Verwacht wordt dat hiermede een bedrag van €2000,= is gemoeid. Een en ander is vooral afhankelijk van de omvang van de enquête, het aantal sub-vragen en het aantal leden dat alleen op papier wil meedoen.

Het bestuur stelt voor de kosten vooralsnog ten laste van de reserve te laten komen.

Gerd Beunk, penningmeester Wadvaarders
16 december 2008.

Bijlage 3

JAARVERSLAG 2008 VAN DE VERENIGING WADVAARDERS

het verslag van de werkzaamheden van de Vereniging

Op zaterdag 26 januari hield de Vereniging Wadvaarders haar jaarlijkse ledenvergadering. Ruim honderd leden stippelden samen met het bestuur de koers voor de komende jaren uit.

Vooraf ging de inleider van de dag, de bioloog Henny van der Windt van de Universiteit Groningen, in op de Erecode en Convenant. De succesvolle proef met de Erecode en de ondertekening van het Convenant Vaarrecreatie vormen een solide basis voor duurzaam recreatief medegebruik van de Waddennatuur.

De leden in de ALV gaven aan dat het maken van degelijke afspraken met partners in het netwerk en met de overheid gewaardeerd wordt. Het Convenant Vaarrecreatie dat op 3 december 2007 ook ondertekend is door de Wadvaarders, is daarvan een goed voorbeeld. Om dat te illustreren ontving de projectleider van dat Convenant, de heer Geert Meeuwissen van de provincie Noord-Holland de Wadvaardertrofee.

De Wadvaarders vinden dat de samenwerking met alle recreatieve gebruikers en de overheid rechtvaardigt, dat er een eind komt aan de steeds verdere toename van vaar- en droogvalbeperkingen. Daarnaast zal het overheidsbeleid ten aanzien van de zeehond moeten worden aangepast. Nu dat het weer goed gaat, moeten weer gebieden vrijgegeven worden.

Van de daarop volgende Algemene Ledenvergadering is een apart verslag. Jan Asselbergs en Jaap Bosch treden toe als nieuw bestuurslid. Gerd Beunk treedt hernieuwd toe tot het bestuur.

Bestuurlijk wordt 2008 voornamelijk beheerst door een verslechtering in de samenwerking met de overheidsinstanties, in het bijzonder met LNV-Noord. Belangenorganisaties, waaronder de Wadvaarders, moeten veel moeite doen om aan te mogen schuiven bij de besprekingen van onderwerpen die hen direct aangaan. Vanuit de overheid wordt er beweringen geuit of maatregelen genomen zonder dat er deugdelijk cijfermateriaal of ander feitenmateriaal aan ten grondslag ligt of dat deze controleerbaar is.

Meerdere mogelijke oorzaken zijn hiervoor te noemen: nieuwe mensen, minder bereidheid om te luisteren, tunnelvisie bij de overheid, druk op de overheid vanuit Brussel etc, etc. Om adequaat op deze bevindingen te kunnen reageren, versterkt het bestuur de relaties met uiteenlopende partners in het veld, evenals met de politiek, zowel landelijk als regionaal.

Enkele twistpunten van het afgelopen jaar waren:

ARTIKEL 20 GEBIEDEN 2008 :

Het Ministerie van LNV heeft zich bij monde van haar vertegenwoordiger de heer Van der Veen nog eens krachtig achter de afspraken gesteld zoals deze besproken zijn met de Convenant-partners. Echter, realisatie in de vorm van het opnemen van deze gebiedsafspraken in de Zeekaarten voor 2008 blijkt een moeizaam proces.

Zo worden het Rif en de oostpunt van Ameland en Terschelling plotseling als Hoogwater VluchtPlaats (HVP) gebieden aangewezen. Door een breed gezamenlijk verzet vanuit recreanten en terreinbeheerders ziet LNV zich genoodzaakt grotendeels op haar voornemens terug te komen.

Besloten wordt dat de Vereniging een eigen waarnemingssysteem moet opzetten. Daartoe wordt een oproep aan de leden op de website geplaatst foto's te maken met tijdstip en datum. Dit heeft echter niet geresulteerd in aansprekende resultaten. In het vervolg zullen we dit beter moeten opzetten en voorbereiden.

MOSSELZAADVANGINSTALLATIES (MZI's)

Het bestuur verzet zich niet tegen het plaatsen van een beperkt aantal MZI's in het Wad, mits de locatie in goed overleg zou plaatsvinden. Haaks op bestaande afspraken daarover wordt een MZI pal voor de haven

J A A R V E R G A D E R I N G

van Lauwersoog geplaatst. Dit wekt bij ons en vrijwel alle andere partners grote ergernis. Vanuit meerdere organisaties, waaronder de Wadvaarders, wordt getracht via pers, politiek en juridische weg deze MZI weg te krijgen. Uiteindelijk blijkt deze eind september voor de haveningang verplaatst te zijn in meer oostelijke richting.

CONVENANT VAARRECREATIE

De monitoring in het kader van het convenant Vaarrecreatie zoals LNV deze heeft voorgesteld, wordt door alle betrokken belangen organisaties verworpen. Hierdoor moet LNV op zijn schreden terugkeren en kan 2008 als een "verloren" jaar worden beschouwd.

Een nieuw plan voor 2009 wordt opgesteld. Daarin is vastgelegd dat het uitsluitend moet gaan over ernstige verstoringen waarbij een groep vogels of de soort bedreigd wordt. Het bestuur gaat inhoudelijk met het plan akkoord wat inhoudt dat de Wadvaarders zich verplichten te gaan monitoren gedurende 5 dagen in het seizoen van 2009.

Uiteindelijk wordt na de zomervakantie door het bestuur een brief naar de vaste Kamercommissie gestuurd waarbij zij haar kond doet van de bevindingen met LNV Noord. De brief wordt daarop doorgestuurd naar de minister van LNV. Daarnaast wordt het bestuur uitgenodigd voor overleg met LNV Noord. In dit overleg wordt vastgesteld dat men elkaar nodig heeft. Wederzijds zal men alles in het werk stellen de communicatie te verbeteren.

EDUCATIE

In het kader van het Convenant Vaarrecreatie wordt in 2008 een communicatie-project opgestart om te vertellen hoe men zich op het Wad moet gedragen. Dit project moet 2009 klaar zijn.

De educatieve opdracht die de Wadvaarders, te samen met de BBZ en Ecomare aanvaard heeft, heeft gedurende het bestuursjaar vorm gekregen in de organisatie van een cursus in het winterseizoen 2009 op Texel bij Ecomare. Tijdens de regionale bijeenkomsten krijgen de leden een voorproefje; de reacties zijn erg enthousiast.

GASTHEERSCHAP (WADWACHTEN)

Het afgelopen jaar is er een aantal bijeenkomsten geweest om invulling te geven aan het project Wadwachten, als één van de uitvoeringspunten uit het Convenant Vaarrecreatie. Staatsbosbeheer is hier de trekker van. De nadruk ligt hierbij op gastheerschap, immers controleurs hebben we al genoeg op het wad. In deze discussie, en wat straks zijn weerslag krijgt in de projectaanvraag is het gegeven dat de groep vaarrecreanten in 3 groepen wordt verdeeld. Te weten:

witte groep, vaarrecreanten die niet verstoren; grijze groep vaarrecreanten, de groep die onbedoeld verstorend gedrag vertonen: de zwarte groep, de groep vaarrecreanten die zich weinig/niets van wet en regelgeving aantrekken. Deze laatste groep is voor de huidige controleurs op het wad. De gastheer/vrouw zal zich voornamelijk bezig gaan houden met de grijze groep vaarrecreanten.

Het is uiteindelijk wel de bedoeling om een sluitende aanpak te vinden. Hierin speelt ook het initiatief op het gebied van communicatie en monitoring een rol.

Tevens is het de bedoeling om de huidige spelers op het wad veel meer dan de afgelopen jaren de rol van gastheer/vrouw eigen te maken.

Voor 2009 zal geprobeerd worden een pilot-project op te starten onder de naam gastheerschap op locatie.

De komende maanden zal dit nog nader uitgewerkt worden.

NATURA 2000

Uit verschillende hoeken wordt het Europees natuurbeleid gevolgd. Daar waar mogelijk zijn de bijeenkomsten door verschillende leden bijgewoond. Het blijkt een erg technisch proces te zijn; het vraagt om een continue, kritische aandacht. Zo worden varen en droogvallen op het wad als verworvenheden

erkend, zonder dat hier aan rechten kunnen worden ontleend. Er komt een nadere analyse van deze activiteit, maar wat dit gaat inhouden is vooralsnog niet duidelijk.

ZEEVERKEERSLEIDING

De beslissing van Rijkswaterstaat (RWS), dat al op kortere termijn vuurtorens op de eilanden niet meer zullen worden bemenst, lijkt onomkeerbaar te zijn.

De techniek van radar, superkijkers en Automatisch Identificatie Systeem (AIS) biedt voor de verkeersgeleiding van grote schepen een aantal verbeteringen. Maar ons inziens is deze ontwikkeling vooral voor de veiligheid van de recreatievaart een duidelijke verslechtering. Mede op vragen van de Wadvaarders geeft de minister echter aan dat zij in de aanbesteding de eisen waaraan het onbemande systeem moet voldoen dermate hoog gesteld heeft, dat de veiligheid hierdoor niet in het geding komt. Tot op heden heeft geen leverancier hieraan kunnen voldoen.

VIP VAREN

Het jaarlijkse VIP varen met het Regionaal College Waddenzee, gepland op 30 mei 2008, heeft om organisatorische redenen geen doorgang gevonden. Het oorspronkelijke idee van het VIP varen (beleidsmedewerkers kennis te laten maken met het wad) om te zetten in een medium waarin verschillende instanties op neutraal terrein met elkaar kunnen communiceren, vond bij de verschillende instanties geen weerklank.

ZODIAK

Na een reorganisatie levert Zodiak in 2008 weer tijds de post- en financiële overzichten. Wel geeft Zodiak aan dat zij, als gevolg van nationale regelgeving, genoodzaakt is de werkzaamheden voor de Wadvaarders te moeten stoppen, waarbij een exacte datum niet kan worden aangegeven. Naar aanleiding van deze opmerking gaat het bestuur op zoek naar alternatieven. De gevonden alternatieven zijn allemaal duurder dan Zodiak. Op grond daarvan en de goede verhoudingen wordt besloten zolang het nog mogelijk is met Zodiak door te gaan, maar uiteraard tijdig voor een alternatief zorg te dragen.

BERICHTEN / WEBSITE

Het onderhoud en redactionele werkzaamheden bij de Website verlopen zeer voorspoedig.

Bij Berichten geldt dat leden schrijven, redacteurs redigeren. Dit blijkt in 2008 een bottleneck te zijn. Berichten 69 valt dun uit maar dit wordt wel als signaal gezien dat ons kwartaalblad niet kan overleven zonder de bijdrage van leden. Gelukkig is met een goed gevulde Berichten 70 revanche genomen.

Het bestuur in 2008 werd gevormd door Maarten Snel (voorzitter en verantwoordelijk voor het onderhouden van externe contacten), Karel Helder (vice-voorzitter en verantwoordelijk voor externe activiteiten zoals: Ogen en Oren, monitoring, TOW, beheerscomm. Razende Bol) Jaap Bosch (secretaris en verantwoordelijk voor het uitbouwen van het secretariaat), Gerd Beunk (penningmeester en verantwoordelijk voor de regio bijeenkomsten en lid Nederlands Platform voor Waterrecreatie), en Jan Asselbergs (assessor en verantwoordelijk voor de interne communicatie en onderhouden van externe contacten)

Roel Luiten woont namens de redactie van Berichten, enkele bestuursvergaderingen bij.

Het bestuur komt in het verenigingsjaar 2008, 8 keer bij elkaar.

In de kascommissie 2008 hebben zitting: Frits Bausch en Carla Hogeweg

Het ledenaantal bedroeg eind 2008: 1248.

Jaap Bosch, secretaris.

18-12-2008

Bijlage 4

BAKENS voor de vereniging Wadvaarders; januari 2009

Elk baken is voorzien van een korte toelichting

ONZE KENNIS EN INFORMATIE OVER HET WAD ZETTEN WIJ OP STRATEGISCHE WIJZE IN Wadvaarders beschikken over kennis, ervaring en over informatie die anderen niet hebben of in veel mindere mate (wel vergelijkbaar: BBZ, rondvaart- en robbentochten). Bij de proef met de Erecode hebben wij die kennis en informatie gemobiliseerd en georganiseerd (met dank aan vele leden en aan Wim de Jong). Dat verschafte ons op inhoudelijk gebied een stevige (machts-) positie in het overleg.

AFSLUITINGEN O.G.V. ARTIKEL 20 NB-WET MOETEN TOETSBAAR ZIJN, EN OPENBAAR.

De afsluitingen op grond van artikel 20 uit de Nb-wet moeten door LNV onderbouwd zijn met cijfers en een analyse van die cijfers. Deze onderbouwing is openbaar materiaal. Met de leidraad die op dit moment in de maak is in overleg met het veld, neemt LNV-Noord een paar ferme stappen in deze richting.

GEEN ONNODIGE AFSLUITINGEN VOOR ZEEHONDEN EN ZEKER GEEN NIEUWE; HET HARMONICA-MODEL

Als het aantal zeehonden daalt onder een bepaald getal (we noemen dat het zeehondenforfait), kunnen gebieden gesloten worden ter bescherming van de soort. Wij zijn bereid dat aan onze achterban over te brengen. Maar dat doen wij onder de volgende conditie: als het goed gaat met de zeehond, dan moeten die gebieden weer worden vrijgegeven. Dat impliceert: als het huidige aantal zeehonden boven het (nog te bepalen) forfait ligt, dan moeten er nu gebieden worden vrijgegeven.

OM ONZE DOELEN TE BEREIKEN SLUITEN WIJ COALITIES

A. Met andere recreantenorganisaties ligt een stevige coalitie voor de hand, daarmee versterken wij onze positie; maximaal met hen samen werken; zo min mogelijk separaat.

B. Coalities met terreinbeheerders zijn uiterst effectief gebleken; samenwerken als het onderwerp zich daar voor leent (en dat kan vaak het geval zijn). Het zelfde geldt voor beroepsvaarders zoals rondvaartbedrijven en robbentochten.

C. Contacten met politieke partijen hebben ons het afgelopen jaar geen windeieren gelegd; de politieke waan van de dag kan in onze richting gunstig zijn; daar maken wij gebruik van.

WIJ ZIJN AMBASSADEURS VAN HET WAD

De afgelopen jaren zijn wij steeds meer gewaardeerd als ambassadeurs van het Wad. Men ziet in dat wij niet de verstoorders zijn. "Wij zijn de Indianen van het Wad" (citaat van Sieb Kemme, een van de oprichters van de vereniging Wadvaarders).

Dit baken wordt na afloop van de jaarvergadering in de tekst opgenomen, afhankelijk van het verloop van de discussie hierover.

Bijlage 5

De grote Wadvaarders enquête

Van 2 t/m 16 maart krijgt u de gelegenheid uw mening te geven over alles wat voor ons Wadvaarders belangrijk is, nu en in de toekomst. De laatste keer dat een enquête onder de leden is gehouden was in 1995. Sinds die tijd is er veel veranderd. Misschien het Wad zelf nog het minst, maar onze schepen, onze vereniging en het beleid van de overheid zijn wél veranderd. Hoog tijd dus om aan alle leden te vragen hoe ze vinden dat we daarmee de komende tijd om moeten gaan. Verder is het natuurlijk ook de gelegenheid om na te gaan wat we als vereniging voor u als lid kunnen betekenen en hoe u betrokken kunt blijven en mee kunt denken en doen bij onze vereniging. Uiteraard kunnen de uitkomsten van deze enquête goed gebruikt worden bij de verdere ontwikkeling van onze vereniging. U wordt daarover natuurlijk geïnformeerd via de gebruikelijke kanalen. Te verwachten is dat ze de volgende jaarvergadering, waar nodig, doorvertaald worden in voorstellen van ons bestuur, waarover we dan verder kunnen discussiëren.

Daarom bereidt een werkgroepje van leden, ondersteund door een onafhankelijk adviesbureau, een enquête voor. Deze kunt u via internet (maar als dat een probleem is ook op papier) invullen in de 1^e twee weken van maart. U krijgt daarover tegen die tijd nog een apart bericht.

Informatie: Eilard Jacobs email: ejacobs@chello.nl

Het water wil ook wel eens niet opkomen.

Zaterdag 29 december gingen wij met de Idefix van Harlingen naar Ameland.

Er stond een vrij krachtige West Zuid Westen wind en de verhoging was $\pm$ 40 cm.

We konden dus over het Kimstergat en waren vlot op Ameland.

Zondagochtend 30 december 01.00 uur was het water extreem hoog. Beide pieren stond geheel onderwater en we waren blij dat de meerpalen net boven het boeiboord nog zichtbaar waren.

De Brandaris melde dat op Oudjaarsdag de wind wel uit het Noordwesten bleef staan en dus besloten we een dag te blijven liggen en op Oudjaarsdag terug te varen naar Harlingen. Hoewel het doortij zou zijn hadden we verwacht dat door de Noordwesten wind er genoeg water zou staan om terug te komen naar Harlingen, maar na terugkomst van de bakker zagen we dat het water nog nauwelijks was opgekomen. Nu kan je twee uur na laag water vertrekken bij Ameland en dat deden we maar we gingen zo wie so via de Blauwe-balg en het Oosterom want het Kimstergat was niet haalbaar.

Bij de Blauwe balg lagen de zeehonden en robben met veel jongen heerlijk te genieten van het zonnetje en daar dobberde de Idefix rustig langs want er stond heel weinig water maar dat lukte wel. We hadden gedacht, als we de Blauwe balg hebben gehaald lukt het Oosterom ook wel. Helaas bij de O 58 zei de Idefix snok en we zaten vast. Anker uitgegooid om te zorgen dat de kop niet weg zou zwieren en de Verkeerspost Waddenzee aangeropen om te melden dat we waren vast gevaren en gelijk gevraagd wat de waterstand was en wat er nog aan water verwacht werd. We waren 1 uur voor hoog water. Terschelling was 24 + Nap en de verwachting was dat er nog misschien 20 cm bij kwam. We begonnen ons al te verheugen op Oud en Nieuw vieren op het Wad. Na een half uurtje ging de Idefix toch weer zwieren voor het anker en al hikkend lukte het ons om door het Oosterom heen te komen. Wij vervolgden onze weg en het werd geheel windstil en tot

mijn grote verbazing stond er nergens stroom. Niet in de West Meep, Vliestroom, Blauwe Slenk en Pollendam. Ik had nog nooit gezien dat alle tonnen doodstil in het water lagen. Geen wind en geen stroom. In de stille Waddenschemering voeren we naar Harlingen. We beseften dat de Wadden weer een unieke kant van zich had laten zien. Zo stil kunnen de wadden zijn. In dit geval geen dreigende stilte voor een storm maar een uitgeraasde stilte en rust na heel wat stormen in 2007.

Wederom is weer duidelijk dat je afhankelijk blijft van getij als je naar Ameland gaat.

Je kan er niet altijd komen, maar je kan ook niet altijd weggaan. Dat maakt het varen in de winter en in "deze tijd" zo leuk.

Een deskundige verklaarde dat het hoge water op 30 december de oorzaak was van het niet willen opkomen van het water op doortij Oudjaarsdag. Het tij was niet krachtig genoeg om het weglopende hoge water terug te laten komen. Misschien dat er nog andere verklaringen zijn en die zouden we graag willen horen. Maar varen op de Wadden is en blijft een uniek gebeuren en is nooit hetzelfde, je krijgt vanzelf respect voor de natuur en het gebied. Het laat zich niet dwingen en als je denkt dat je het gebied kent en weet wanneer je wel en niet kan varen verrassen de Wadden je toch weer!

Saskia de la Chambre – de Vlas

Scheepskost

Aan boord van de zeeschouw van mijn ouders hing altijd een zij mager rookspek tussen de olieassen. En onder de dwarskooi voorin was het donker genoeg voor een jutezak met uien en eentje met aardappels. Onder de buikdenning lagen conservenblikken. Het driehoekje voor de dwarskooi was precies groot genoeg voor drie vijfliter mandflessen zeer oude Genever, ons vakantierantsoen.

Scheepskost had zo zijn eigendommeligheden (*Red: betekent in streektaal eigenaardigheden*). In deze eeuw is vrijwel ieder jacht, dat zich voor meer leent dan dagtochten voorzien van een koelfaciliteit, een paar royale kookpitten, steeds vaker ook een oven, en a richting high end vindt men alles wat men thuis ook heeft.

De fameuze wadvaarder-publicist Hans Vandersmissen heeft voor die categorie jachten de term comfortcontainer bedacht. Het misprijzen in die term verraadt nostalgie naar vervlogen tijden waarin men aan boord niets koel kon houden, niet koeler althans dan onder de vloer of in een flessenrek aan een touwtje over de muur en voor de schrandersten een flessenrek met daarover een vochtige doek in de wind. Soms vraag ik mij wel eens af of destijds de voorkeur voor jenever daarmee samenhing. Lauw bier is immers slechts voor de sterksten te genieten.

Scheepskost uit die tijd vergde kennis, overleg, vooruitzien, inschikkelijkheid en een robuuste spijsvertering. Bederf had een wezenlijke invloed op het vaarplan. Brood en groente houden het in de omringende zomerratmosfeer maar enkele dagen uit. Wilde je meer dan een week van de wal blijven, zoals in de Biesbosch of op het Wad, dan was je aangewezen op zelfgevangen vis of op de bovengenoemde basiskost.

Omdat deze culinaire folklore teloor dreigt te gaan leek het mij tijd daarover uit te wijden. Aan de wal was in die dagen sherry in zwang, zo erg zelfs dat het in grootverpakking werd verkocht, in een doorzichtige plastic container

met een plastic kraantje, een weerzinwekkende aanblik. Onder intimi heette zo'n ding een urinaal. Sherry was volksdrank nummer één en dus goedkoop verkrijgbaar. Dat spul heette bij ons huishoudsherry, je kon er ook ramen mee lappen. Aan boord werkte het niet, waarover straks meer.

Spek, uien, aardappels en jenever werden aangevuld met raasdonders en eieren. De raasdonders lagen in de buikdenning, voor de afwisseling ook enkele blikken snert, van het soort dat je moet aanlengen met water, wat wij nooit deden, zodat we dikwijls wat dorstig waren.

Een stalen schip had het nadeel dat de buikdenning droog was. Houten schepen hebben daar altijd wel wat water, waardoor na een dag of wat de etiketten van alle blikken waren. Voor de echte puritein leverde dat dagelijks de spanning wat het menu zou brengen. Mijn vader was op hout begonnen en miste die spanning toch wel. Zijn vaste gewoonte was dan ook de etiketten van alle blikken te halen voor ze onder de vloer gingen. Het dagelijks borrelritueel aan het eind van een zeildag begon dus met een greep onder de vloer. Kwamen er raasdonders uit het blik dan werd het Verdomd Gevaarlijke Mes uit de la gehaald, de zij spek kwam tussen de jassen vandaan en op democratische wijze werd dan vastgesteld met hoeveel centimeter de zij werd ingekort. Het fijnsnijden geschiedde bij toerbeurt, de een sneed blokjes, de ander hele dunne plakjes en een ander juist weer dikke. Wij hadden maar twee pitten, dus koken duurde lang en daarom ging het spek en de uien al halverwege de borrel in de pan. Die geuren, die je opsnuift over een glaasje oude jenever, leveren je de gezondste trek die een mens zich kan wensen. En dat zijn wij een beetje kwijtgeraakt in onze comfortcontainers. Een schoolvriend van mij had een vader die geobsedeerd was door stoere wandeltochten in onbegaanbare gebieden, een ontberingjager,

zullen we maar zeggen. Zijn moeder, Wil, ging dikwijls manhaftig mee, maar met een met de jaren toenemende tegenzin.

Wil was een rijzige opvallende, elegante dame, altijd getooid met een royale voorraad forse sieraden, die ik al nooit met ferme stappers door het hooggebergte zag dwalen, of met een lekkend tentje door een oerwoud. Haar humor moet haar er doorheen hebben gesleept. Toen de Laplandse muggen weer eens op het programma stonden was ze het zat en bleef demonstratief thuis. Zodra mijn ouders dat vernamen nodigden ze haar uit medeleven aan boord. Ze embarkeerde tegen borreltijd in Hindeloopen, in een stralend witte cruise outfit, met overal blinkende juwelen en grote koffers, nagestaard door de hele haven.

Op de vraag wat ze wilde drinken zij ze sherry. Mijn vader was een vrij ongeremd type en zei "Mens! Sherry? Daar proef je geen moer van. Neem nou maar gewoon jajem, we hebben niet eens sherry aan boord."

Laplandse muggen en dan ook geen sherry was haar teveel, met haastige tred liep Wil van boord en kwam even later terug met zo'n urinaal en een sherryglas. Onder homerisch gelag zette mijn vader het urinaal pontificaal bovenop de

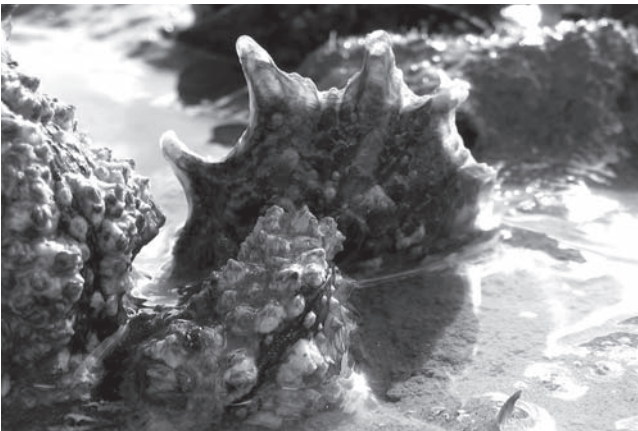
kajuit. "Je komt er vanzelf achter."

De eerste drie sherry's werden ongemerkt geconsumeerd. Intussen bezwangerde de prikkelende geur van gebakken spek en uien de omgeving. Wil zei "Spek en uien? Daar kan mijn maag niet tegen. Is er misschien nog iets anders aan boord?" "Raasdonders, en anders wordt het een boterham met kaas of zo." Vertwijfeld keek ze hem aan en mopperde zo iets van "Alle mannen zijn ook hetzelfde." Mijn moeder keek het met een minzaam glimlachje aan. Omdat de winkels intussen dicht waren ging Wil hongerig naar bed. Na een pittige dag varen lagen we ergens op een hard wit stuk plaat in een adembenemend panorama in een zilt koeltje. Wil tapte demonstratief uit haar urinaal. Na het tweede glas vroeg ze mij fluisterend of ze een slokje uit mijn glas mocht proberen. Een glaasje sherry verder zette ze haar glas met een klap neer en zei tegen mijn vader "Jan, jenever, graag." "Zie je wel, ik zei het toch. Nou nog even dat gelul van die maag vergeten en je wilt nooit meer iets anders." Wil was een sportief mens. "Laat mij het spek maar snijden," zei ze. Twee weken lang geen kind aan gehad.

Verhalen als dit zijn verleden tijd. Wij hebben het laten gebeuren dat in Brussel buiten iedere

parlementaire controle om normen zijn verzonnen voor mager rookspek, zodat het tegenwoordige spek het niet meer uithoudt tussen de olieassen. De huidige zeilkleding houdt het vermoedelijk ook niet uit naast een zij spek. Zo heeft iedere tijd zijn eigen eigendommeligheden. Maar die verrukkelijke geuren rond borreltijd op onze zeeschouw mis ik nog steeds.

Jan Asselbergs

Natuurlijk wadvaren: deel 2

Zelfs in ons paradijselijk tijdsgewricht lopen moedeloze geesten rond die het allemaal niet meer vinden zoals vroeger. Daar valt trouwens geen speld tussen te krijgen, maar ze bedoelen het negatief: zij verlangen terug naar de 'saamhorigheid' van de oorlog, de veiligheid op straat en rust op het water van de jaren '50, de vooruitgang van de jaren '60 en (vooral de geboortegolfers) het 'idealisme' van de jaren '70.

Enig verband tussen herinnering en realiteit smooit kennelijk snel in elkaar graag negatief napraten. Saamhorig terwijl we onze Joodse burens lieten afvoeren? De jaren '50 herinner ik me als enigszins armoedig; de verdwaasden die in de jaren '70 het alleenrecht op intellectuele smaakmakerij eisten zoals Sartre en Piet Grijs, die de naargeestige dictaturen van Lenin, Mao en Castro als ideale economische organisatie verheerlijkten en morsige goeroes in ontwikkelingslanden als toppunt van wijsheid beschouwden, waren geen idealisten maar ideologisch verdwaasden.

Onze tijd kent vooral vooruitgang! Sinds het IJzeren Gordijn viel zijn zelfs de ergste dwalers tot bezinning gekomen. Tot recent hebben we een krankzinnige economische bloei meegemaakt: auto's zijn veel comfortabeler, veiliger en zuiniger dan een kwart eeuw geleden, vrijwel iedereen heeft nu een computer en een mobiel waarmee de hele wereld open ligt, goed te eten en een dak boven zijn hoofd, je wordt in ons land niet opgesloten voor een verkeerde mening en zelfs hadden veel te veel mensen geld over voor een boot. Dat lijkt nu sterk te veranderen, maar toch zwemmen we nog steeds in de welvaart.

MOOIERE, VEELZIJDIGER JACHTEN

Vooruitgang ook in de jachtbouw. Tot in de jaren '60 werden zelfs mooie seriebouw jachten gemaakt zoals de North East 38, Medalist, Breeon en Raider, maar daarna ging het snel bergafwaarts met de massaplasticsmelterij:

kisterige Westerleys, Contesten, Dufours en Jeanneaus met tl-buisverlichting en formica keukens, disproportioneel verkleinde, met obligate schrootjes afgetimmerde en door veel te grote ramen misvormde premiedoorzongrundels en -bolletjes van Kooiman & De Vries, en eindeloze series fantasieloze motorkruisers. Dankzij de gierende welvaart en ervaring opgedaan in de smakelozie producten van vroege seriebouw, ontstond echter een klasse van pleziervaarders die hogere eisen stelden: afwerkingen werden beter, veiligheid veel hoger en klassieke vormen kwamen terug in de gratie.

Nieuwe materialen hebben veel meer mogelijk gemaakt en dat geldt zeker voor Waddenjachten: bouwend in staal is het veel moeilijker een laag gewichtszwaartepunt te creëren dan met, bijvoorbeeld, een vederlichte composietconstructie of aluminium. Voor de echte pasha's zijn tegenwoordig comfort-containers te verkrijgen zonder diepgang en voor sportievelingen worden jachten gebouwd die evenmin diepgang hebben maar vooral zijn bedoeld om lekker te zeilen. Alles is mogelijk in onze tijd; het paradijs is gerealiseerd. Dat maakt jachteigenaren die hechten aan een kiel van 2,40m en toch vooral in kustwateren zeilen tot een onbegrijpelijke diersoort, maar we hoeven niet alles te doorgronden in één artikel.

Hoe dan ook: midzwaardliefhebbers zijn niet langer aangewezen op Jollenkruizers en Drascombes, hoe jammer dat ook is. De bouwer van Cornish crabbers gaat om de haverklap failliet -ook jammer, want het zijn leuke boten, maar van Drascombes zijn er zelfs twee: naast Churchouse Boats het degelijker Honnor Marine, dat ze echter Original Devon Yawls moet noemen (een bizarre rechtenkwestie).

Zo zijn de bekende Atlantics, Ovni's en Southerlies welbezilde voorbeelden aan de grote kant, de North Beach 24 en Romilly aan de kleine kant en daartussenin de onvolprezen

Wanderers en Noordkapers, ontworpen door Martin Bekebrede.

SUPERDRASCOMBES

Met een aantal Drascombezeilers vonden we de toen beschikbare boten te diep steken, maar wilden toch meer ruimte om een gezin onderdeks op te bergen. Dat bracht zeilmakker Bernard van Liemt op het spoor van Dick Koopmans jr, wat leidde tot de Seylhaas, gebouwd naar het ontwerp 'Balgzand'. Het is een bloedmooie boot geworden: gestrekte zeeg, lang voordek, korte lage opbouw en bevallig yawltuig. Al die lage gestrektheid komt echter tegen een prijs: je zit er niet zo lekker in.

Bij vergelijkbare stafeisen zijn Rob Nijman, Arend Lambrechtsen en ik tot de 'Wadkrabber' gekomen: dezelfde buitenmaten, maar meer zeeg en hogere kajuit vanwege de ergonomie:

reuzen van meer dan 2m lengte kunnen op de 'Wadkrabber' ruim liggen en gemakkelijk zitten, zonder knik in de nek. Zittend op de zwaardkast kun je onder alle omstandigheden zeevast koken en navigeren, tussen de kuipbanken is de ruimte 70cm, waar ook kleine benen zich kunnen schrap zetten, maar dankzij diepe banken zitten reuzen ook lekker en zeevast. De 'Wadkrabber' heeft een smallere kont dan Seylhaas, met weke kimmens zodat de sentlijnen onder helling weinig vervormen, wat het zelfsturen bevordert. 'Wadkrabber' heeft eveneens een houari-yawltuig, maar

met excentrische druil helemaal achterop -bij zo klein mogelijk oppervlak zoveel mogelijk trimeffect; het aangehangen roer blijft met helmstok te besturen. Seylhaas had de druil voorlijker in de midscheeps, met zorgelijke kolderstokbesturing, doch heeft de druil nu ook op de kont en aan de kant.

Bij de conceptie van de 'Wadkrabber' als 8m lange 'super-Drascombe', die niet dieper steekt, wel een heel gezin comfortabeler onderdak geeft en ook veilig naar Engeland kan, gold 40cm als maximum diepgang. Zowel Seylhaas als Wadkrabber hebben een hydraulisch oppompbaar midzwaard, dat bij de grond raken zelf oploopt. Er zijn eigenlijk maar twee verschillen in de Waddenbehandeling van Drascombe en 'Wadkrabber': de grotere boot weegt bijna twee ton (waarvan ruim 25% ballast) en loopt als eerste vast met de hak, die de schroef beschermt, zodat zij na vastvaren afvalt -dus een vaarboom (of uitstappen) behoeft bij ten anker komen. Pride loopt vast op de diepe voorvoet en blijft in de wind liggen. Overigens hebben we 'Wadkrabber' ook een zo scherp en diep mogelijk voorschip gegeven, om een droogvarende boot te creëren die goed hoogte kan houden in aanschietende zee en niet klapt op de golven. Arend, die het echte ontwerp op zijn geweten heeft, is uitstekend geslaagd in die opzet.

MOTORLOOS IN RUIME SLAGEN

Met Pride en Robbezand (de eerste Wadkrabber) vrijelijk over de gronden slagen makend, het zwaard half op en als 'echolood' gebruikend, trekken we ons weinig aan van bestaakte geulen. In een halve week van Den Helder naar Schiermonnikoog en terug varende hebben we met Robbezand één keer de motor gebruikt, voor het aanlopen en verlaten van Nes, waar we een dag verwaaid lagen. We wilden droogvallen, maar omdat het geultje langs de haven niet meer bestaat bleek, de voorspellingen woest waren en ik niet op het bankje aan de overkant van de geul wilde droogvallen, met de wal onbereikbaar, besloten we toch maar de haven

aan te lopen. Motor aan, waarna ik vergat dat het midzwaard opgedraaid was om droog te vallen. Even achteruit draaien aan het eind van de haven mislukte daardoor bij de stijve bries, krassen tot gevolg. Bij het vertrek in stijve bries van lagerwal voer mijn maat op zich vakkundig weg, uitdraaiend op achtertros. Helaas bleek deze bij het wegvaren achter het zwaardval van de burens te zitten, die knallend de geest gaf. Wij weer terug en liepen alsnog een kras op. Zo maakten we de enige brokken van de vakantie in enkele minuten op de motor.

Met riemen kun je trefzekerder manoeuvreren, zeker met een wrikriem. Als je weet dat je niets met geweld kunt oplossen vaar je anders en kijkt meer vooruit; dan moet er bijvoorbeeld meer met trossen en ankers gewerkt worden, hetgeen veel zeemanschapelijk genoeg kan verschaffen. Als het even kan manoeuvreren we ook Robbezand op de hand, met vaarboom en een touwtje hier en daar, zeilen naar buiten en naar binnen en daar gebeurt nooit wat mee.

Ambachtelijk wrikken, werpen en verhalen past veel beter bij het levensritme van de Wadden, beheerst door wind en tij. Het geeft meer ontspannen vreugde en is beter voor het Waddenmilieu: geen stank of lawaai, geen grote concentraties van boten die persé overal tegelijk naar toe willen maar toevallige groepjes van boten waar de natuur ze wil laten. Zo geniet iedereen ten volle. Wie daarentegen

hecht aan kantoortijden, verzekerd wil zijn van een ligplaatsje in de volgende 'marina' en niet buiten de veilige tuinhokjes langs de geulen wil komen, ontkomt niet aan tegentij en -wind, die slechts met motorgeweld kunnen worden overwonnen.

SCHERP WADDENVOLK

Een heel sportieve benadering van het begrip Wadvaren levert de Wavefarer, in opdracht van fervent sportroeier en Wayfarerzeiler Jan Katgerman te Rotterdam getekend door Lambrechtsen in 2006. De 6,50m lange, planeergrage midzwaardboot weegt slechts 275kg en verschilt hemelsbreed van 'Wadkrabber'. De romp steekt 0,15m, met zwaard neer 1,06m. Waterballast in trapeze helpen de boot met 20m² zeil recht op te houden. Toch heeft zij een kajuitje met twee echte stoelen en een grote dubbele kooi. De eerste is door een VWO₄ klas van de Rijks Scholengemeenschap Lelystad gebouwd als multidisciplinair project. De 'Wavefarer' komt waarschijnlijk begin 2009 in productie en wordt zo goedkoop mogelijk aangeboden, om er werkelijk een boot voor jongeren van te maken. Zie: www.arendlambrechtsen.nl

De smakelijke North Beach 24 ontstond uit de behoefte aan een compacte zeeboot met geringe diepgang en gemakkelijk te strijken mast, die toch goed zou zeilen en veel zee kon hebben. Ontwerper Frans Cobelens en bedenker/leverancier Jan Derks hebben onderdeks vier ruime kooien, kaartentafel en kombuis onder een beschaafd kleine kajuitopbouw weten te persen. De zelflozende kuip is comfortabel groot en voldoende diep om lekker te zitten. De torenkotter voert de kluiver op een vanuit de kuip intrekbare aluminium kluiverboom. De (Poolse) bouwkwaliiteit is breed geprezen, de prijs concurrerend. Loa 7,32; lwl 6,55m; br 2,50m; minimale kruiphoogte 1,70m, w.v. 2,6 ton. De dooskiel, waarop de boot recht droog valt, steekt 0,85m. Er waren 45 NB 24's rond, met een enthousiaste club

van eigenaren. De werf is na een ongelukkig faillissement door een frauduleuze afnemer overgenomen door Van der Neut, Er wordt ook een -vanzelfsprekend ruimere- North Beach 29 gebouwd.

Zie: www.northbeachyachts.nl

Nieuwe, lichte en sterke materialen maken een gunstige binnenballast-verhouding, lichte, hoge tuigen en diepe, smalle zwaarden mogelijk. Moderne midzwaardjachten kunnen zo een gunstiger (=lager) gewichtszwaartepunt en betere aan-de-windse eigenschappen krijgen dan hun traditionele voorgangers. Dick Zaal heeft hier verdienstelijk pionierswerk verricht. Met zijn ontwerpen zoals de smakelijke spitsgatter Puffin, de platgatversie Zeevink en de futuristisch vormgegeven serie Atlantics (36, 38, 42, 51) heeft Zaal jachten geschapen die aan de wind zeilen als vinkielers maar door het weiland varen op de ochtenddauw.

In 2002 kwam de door hem ontworpen 11,15m lange (over dek), 3,68m brede en ruim 7 ton water verplaatsende platgat torenkotter Raven in de vaart: aluminium, diepgang slechts 0,68m, stahoogte onderdeks 2m en toch

traditioneel ogend. Met 2.225kg binnenballast en 1400kg loodballast in het hydraulisch bediend midzwaard, is Raven een gezond stijf schip geworden. Ze is in 2002 opgeleverd door Bootwerk te Woudsend.

Zie: www.dickzaalyachttdesign.nl.

De door John Bennett ontworpen Southerly 28 was in 1974 een eerste geslaagde poging om de eigenschappen van een comfort-container te combineren met die van een midzwaardjacht. Het oogde tamelijk lomp maar sinds 1981 bemoeit Dick Carter zich met deze Britse boten en zijn Southerlies gestrekter van aanzicht, beter bezeild en groter geworden, tot 13,50m lang, 0,71m diep en zeer stabiel: kenterpunt bij 144°, maximaal richtend koppel 10x zo groot als maximaal kenterend koppel.

In 1978 introduceerde de Franse werf Alubat de aluminium Ovni 28, met een diepgang van 0,50m bij 3,1 ton waterverplaatsing. Ook dit type werd alras met anabole steroïden behandeld: 30, 32, 33, 35 etc. maar werd juist steeds lelijker en minder gunstig qua stabiliteit. Toch blijven het stevige, geschikte Waddenboten die je in iedere kleur kunt krijgen, als het maar DC3-grijs is.

Zie: www.northshore.co.uk en www.ovnzeilers.nl.

BEKEBREDES BESTSELLERS

Martin Bekebrede zit ruim 35 jaar in het ontwerpvak en heeft vele mooie jachten op zijn kerfstok. Sinds hij een klein decennium geleden tegen Chiel de Zeeuw optoerde is er vaart in de verkoop van zijn Noordkapers en Wanderers gekomen. Met oprichting in 2005 van Turkse dochter DTB kon Chiels Harlings bedrijf NAZ polyester Noordkapers 22 en 31 tegen zeer concurrerende prijzen bouwen. De serie begon met de 'Wanderer 34', die iets weg heeft van de door Olivier van Meer ontworpen 'Puffin' maar mooier. Dankzij het midzwaard en een minimale diepgang van 0,82m oogt deze 9-tonner niet alleen een beetje als een platbodem, maar

heeft ook hetzelfde vaargebied en verder, want de open zee is evenmin een probleem. Met de grootste breedte van 3,50m ter hoogte van de mast op een lengte over dek van 10,50m moet je geen loefbijterig monster verwachten, bij aanschietende wind op zee is 5 streken bij de wind vanwege de golfweerstand mooi, maar dan zeilt het jacht ook betrouwbaar door. De 2,5 ton loodbroodjes gekit op het 6mm stalen vlak geven een positieve (statische) stabiliteit tot 116°.

Mag men de 'Wanderer 34' een serieuze kajuitboot noemen waar je met z'n tweeën langdurig op kunt wonen, voor de echte buitenzitters (zichzelf om te beginnen) ontwierp Bekebrede in dezelfde stijl de Noordkaper 31 'visserman', met enorme kuip en nog steeds leefbare roef. Ook hier een mooi gepiekte S-spant kop, vol grootspant en -naar moderne maatstaven- slank achterste. Dit zijn ideale gezinsboten waar met een tent over de kuip ook op dagen met typisch Nederlands zomerweer -storm en regen- het kindertuig zich wel weet te amuseren. In die enorme kuip kan een hoop water, dus naar Engeland is misschien wat heftig, maar de zeegaten tussen de Waddeneilanden hoeft men niet te schuwen. Zelfs de Noordkaper 22, 6,80m over dek is dankzij de forse breedte van 2,45m flink ruim. Bij 1,8 ton waterverplaatsing is deze met 25m² zeil zeker niet overtuigd.

Meerkielers en -rompers

Kimkielen zijn in 1870 bedacht door William Froude om een einde te maken aan het slingeren van Isambard Kingdom Brunels mammoetcreatie Great Eastern. Begin 20e eeuw verschenen kimkielen onder zeiljachten, om beperkte diepgang, redelijke driftbeperking en rechtrop droogvallen te combineren. Zeilgoeroe Dixon Kemp vermeldt ze in zijn *Manual of Yacht and Boat Sailing and Architecture*. In de jaren '20 en '30 bouwde Lord Riverdale zijn kimkielers Blue Bird, waarvoor hij ook modelproeven deed. Aanvankelijk profileerde Riverdale zijn

kimkielen sterk aan de binnenzijde om lift in de lijkiel te bevorderen. Het genereerde echter een tunneleffect, waardoor twee roeren nodig waren. Hij eindigde met twee vlakke platen als kimkielen. Een halve eeuw later had het oorspronkelijk ontwerp van Martin Bekebredes Noordkaper hetzelfde probleem. Voordeel van de dikke kielen was de constructieve sterkte bij droogvallen, maar uiteindelijk is toch voor dunne platen gekozen.

Catamarans zijn vaak ideale Waddenboten, daar mag geen misverstand over bestaan. De meeste gaan hard, steken niks, bieden een enorme leefruimte, zeilen rechtrop en vallen rechtrop droog zolang de ondergrond recht is, dus zij brengen het paradijs nabij. Trimarans zijn qua benutting van de binnenruimte traditioneler en vallen niet vanzelf rechtrop droog, al schikken zij zich gemakkelijker naar een scheef profiel. Ik moet echter bekennen slechts weinig cata- en trimarans mooi te vinden; naarmate zij meer leefruimte bieden zijn ze meestal lelijker, maar dat geldt ook voor gewone jachten. Wharram catamarans kunnen bogen op primitieve charme en datzelfde had de 12m catamaran 'Wadvaart' waarin mijn goede vriend Jaap Wientjes veel gelukkige momenten beleefde. Het was ook een gezellige boot, maar in de smalle rompjes was niet zoveel ruimte.

De stiefmoederlijke bedeling van meerrompers bewijst de subjectiviteit van mijn beschrijving van Waddenjachten. Ik heb boten vermeld die mij aanspreken omdat ze mooi of slim zijn, het was niet de bedoeling een encyclopaedie. Ongetwijfeld ontbreken er velen en wie meent dat ik ten onrechte iets moois heb overgeslagen nodig ik uit mij dat te mailen voor een vervolgverhaal: zeemis@cs.com.

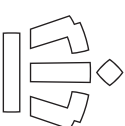
Hans Vandersmissen

DRUKWERK

Postbus 6139
9702 HC Groningen

TNT Post
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas